

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Stormgade 2-6
1470 København K
Tlf. 3392 2800
Fax 3392 2801
kebmin@kebmin.dk
www.kebmin.dk

Meddelelse om opfyldelse af elsammenkoblingsmålet på 10 procent, KOM(2015) 82

25. marts 2015

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen.

1. Resumé

Kommissionen har den 25. februar offentliggjort en meddelelse om opfyldelse af elsammenkoblingsmålet på 10 procent – Europas elnet gøres klar til 2020.

2. Baggrund

Den fortsatte udbygning med el- og gasforbindelser mellem EU's medlemsstater er afgørende for at sikre et fuldt integreret og velfungerende indre marked. Nye udlandsforbindelser er endvidere centrale for at indpasse stadig større mængder vedvarende energi og understøtte forsyningsikkerheden.

Det Europæiske Råd vedtog i februar 2011, at ingen EU-medlemsstater bør forblive isoleret fra de europæiske gas- og elektricitetsnet efter 2015. Denne beslutning er særligt møntet på medlemsstaterne i Østeuropa. Med forordningen om retningslinjer for den trans-europæiske energiinfrastruktur (vedtaget den 21. marts 2013) og den dertil hørende finansieringsdel (Connecting Europe Facility) er der skabt bedre rammer for en hurtigere udbygning af el- og gasinfrastrukturene i EU.

Det Europæiske Råd opfordrede i konklusionerne fra mødet den 20.-21. marts 2014 blandt andet til at intensivere indsatsen for en hurtig gennemførelse af samtlige foranstaltninger med henblik på at opfylde målet om at opnå sammenkobling af landene svarende til mindst 10 procent af den installerede elproduktionskapacitet for alle medlemsstater. Kommissionen blev senest i juni 2014 opfordret til at foreslå specifikke sammenkoblingsmål til opfyldelse i perioden indtil 2030 med henblik på at træffe afgørelse herom senest i oktober 2014 med særlig vægt på at forbedre sammenkoblingerne med de mere fjernliggende og/eller mindre velforbundne dele af det indre marked.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 23.-24. oktober 2014 understregede vigtigheden af det fuldt udfoldede og forbundne indre energimarked, samt at det ville være en prioritet at undgå ineffektive interkonnektorer. Der

ville blive taget hastende forholdsregler for at opnå et minimum af 10 procent interkonnektivitet på elområdet inden 2020. Særligt fremhævedes de baltiske lande samt Spanien og Portugal som områder, hvor der var brug for en ekstra indsats. Kommissionen blev anmodet om at komme med forslag, herunder om finansiering inden for eksisterende budgetrammer. Det blev ligeledes konkluderet, at Kommissionen jævnligt skulle rapportere til Det Europæiske Råd om udviklingen med det formål at opnå et mål på 15 procent i 2030.

Målet for interkonnektion vil skulle nås gennem implementering af PCI-projekter (Projekter af Fælles Interesse). Medlemsstaterne og Kommissionen har ansvaret for at facilitere implementeringen af PCI-projekterne i disse særligt fremhævede lande. Såfremt det ikke herigennem lykkes at opnå 10-procentsmålet, vil der skulle identificeres nye projekter, og EU-finansiering af disse projekter skal stilles til rådighed. En ny runde med udpegning af projekter er påbegyndt, og en endelig liste ventes klar i slutningen af 2015.

Kommissionen forventes at lægge større vægt på at løse infrastrukturproblemer i bestemte dele af Europa ved et udvidet regionalt samarbejde under ledelse af Europa-Kommissionen. Her forventes de regionale grupper i henhold til infrastrukturforordningen at komme til at spille en central rolle. Kommissionen har taget initiativ til at udarbejde en investeringsplan – den såkaldte Juncker-plan - der skal medvirke til at skabe vækst i EU ved at accelerere investeringer i infrastruktur, heriblandt på energiområdet.

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 25. februar 2015 offentliggjort en meddelelse om opfyldelse af elsammenkoblingsmålet på 10 procent – Europas elnet gøres klar til 2020, KOM(2015) 82.

Meddelelsen opridser fordelene ved et bedre forbundet energisystem i form af forbedring af forsyningssikkerheden, et forbedret indre energimarked, samt bedre integration af vedvarende energikilder. Den indeholder en opdatering af, hvor langt medlemsstaterne er i forhold til implementering af 10-procentsmålet samt 2015-målet om at ende isolering fra energinettet. Kommissionen konkluderer, at en række medlemsstater ligger under målsætningen, men at de fleste kan nå målet gennem implementering af de nuværende infrastrukturprojekter af fælles europæisk interesse (PCI-projekter). 10-procentsmålet skal primært opnås gennem implementering af disse projekter.

Kommissionens meddelelse understreger finansieringsmulighederne for energiinfrastruktur gennem den eksisterende Connecting Europe Facilitet, struktur- og investeringsfondene og EU's netop vedtagne investeringsplan (EFSI). Meddelelsen understreger vigtigheden af, at medlemsstaterne fuldt ud implementerer Infrastrukturforordningens bestemmelser om tilladelser til projekterne. Endvidere er der fokus på fremme af det regionale infrastruktur-samarbejde i de regionale grupper etableret under Infrastrukturforordningen. Derudover er der fokus på 2015-målet og den næste PCI-liste, som er under udarbejdelse i de regionale fora under Infrastrukturforordningen. I et bilag til meddelelsen listes de PCI-projekter, der bidrager til opnåelse af 10-

procentmålsætningen. Endelig vil Kommissionen i slutningen af 2015 etablere et infrastrukturforum, som skal diskutere og finde løsninger til problemer fælles for de regionale grupper.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Den politiske drøftelse forventes ikke at have direkte konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen medfører i sig selv ikke statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Meddelelsen medfører i sig selv ikke administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Beskyttelsesniveauet

Meddelelsen medfører ikke i sig selv konsekvenser for beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Samlenotat om energiinfrastruktur har forud for energirådsmødet den 5. marts 2015 været sendt i høring i Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg. Følgende bemærkninger fremkom:

Dansk Energi (DE) lagde stor vægt på rettidig udbygning af energiinfrastruktur, som fremmer de tre hovedmål for europæisk energipolitik (konkurrencedygtig energi, forsyningssikkerhed og bæredygtighed). DE fandt det vigtigt, at udbygningen sker i overensstemmelse med retningslinjerne for den trans-europæiske energiinfrastruktur, og de så ikke en målsætning i forhold til interkonnektorer som en dårlig idé. DE så gerne, at den kommende PCI-liste indeholdt et kabel mellem Danmark og UK, ligesom DE gerne så de interne nationale flaskehalse, f.eks. i Tyskland, adresseret, da disse på grund af priszonestrukturer udgør en væsentlig barriere for et fuldt integreret indre energimarked. Derudover efterspurgte de en statusoversigt fra Kommissionen over de projekter på den første PCI-liste, der er forsinkede.

Dansk Industri fremførte, at de ikke så et problem med brugen af ordet markedsbaseret, og at over/underinvestering var vigtige parametre at have med.

Det Økologiske Råd (DØR) fremførte, at infrastrukturudbygningen ikke udelukkende sker på et markedsbaseret grundlag, da det er rammebetingelserne, der driver udbygningen. DØR var enig i, at der skal lægges vægt på fælles cost-benefit analyser i stedet for nationalt forskellige beregninger. DØR fandt, at man burde være varsomme med brugen af begrebet overinvestering, hvis ikke det ses i et langsigtet perspektiv, da infrastrukturudbygning har langsigtede perspektiver. DØR understregede behovet for at minde de andre medlemsstater i EU om, at det tager lang tid med etableringen af interkonnektorer samt fremførte, at man måtte se infrastrukturudbygningen i tæt sammenhæng med udbygningen af vedvarende energi.

Greenpeace støttede op om DØR's og VE's synspunkter angående infrastruktur. De understregede vigtigheden af også at se på nationale transmissionsforbindelser, så fokus ikke kun er på det internationale samarbejde. Greenpeace fremførte videre, at det handler om at optimere hjemlige tiltag med internationale tiltag. Det er ikke enten-eller, men både-og.

Landbrug & Fødevarer pointerede, at udbygningen af energiiinfrastruktur er vejen til at fremme udbredelse af bedre og billigere vedvarende energi – også i Danmark. Landbrug & Fødevarer understregede, at det er vigtigt at fokusere på gasforsyningssikkerheden med tanke på den nuværende geopolitiske situation. Udbygningen af gasinfrastruktur måtte håndteres på en måde, så det ikke var fossil gas men andre typer gas, der flød gennem gasledningerne om 50 år.

NOAH støttede DØR og VE's syn på infrastruktur. Det blev nævnt, at de tidligere har været kritisk overfor elmotorveje, da NOAH hellere så udfordringen om forsyningssikkerhed adresseret regionalt.

VedvarendeEnergi (VE) fandt, at der ikke kun skulle være fokus på elinfrastruktur, men også på gasinfrastruktur. VE fremførte, at de ønskede en mere klar afstandtagen i forhold til at give midler til gasinfrastruktur. De opfordrede desuden til, at ordet "effektiv" blev tilføjet til markedsbaseret tilgang.

Vindmølleindustrien bemærker, at udbygning med elinfrastruktur såvel i form af interkonnektorer (tilgængelige for im- og eksport), som i form af håndtering af flaskehalse internt i medlemslandene, spiller en væsentlig rolle for en omkostningseffektiv udbygning med vedvarende energi. Et element, der bør tages i betragtning ved udvælgelse af PCI-projekter er de enkelte infrastrukturforbindelsers bidrag til bedre udveksling af vedvarende energiresourcer, særligt i forhold til regional udnyttelse af havvindressourcer i Nord- og Østersøen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

På energirådsmødet den 5. marts 2015 havde medlemsstaterne en generel drøftelse EU's energiiinfrastruktur, herunder Kommissionens meddelelse. Følgende emner blev bl.a. fremhævet: Det regionale samarbejde, forslag om et nyt infrastrukturforum samt sammenhængen til det indre energimarked og

markedsdesignet herfor. Overordnet set er der en række lande, der lægger størst vægt på opnåelse af 10-procentsmålet og at ende isolering fra energinettet, mens andre lande har fokus på hvordan infrastrukturudbygningen generelt kan bidrage til et mere effektivt indre marked for energi og fremme integrationen af vedvarende energi.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen lægger generelt stor vægt på rettidig udbygning af energinfrastruktur i Europa til fremme af det indre marked, øge forsyningssikkerheden og fremme integration af vedvarende energi. Baseret ikke mindst på de gode erfaringer med det nordiske el-samarbejde lægger regeringen vægt på at fremme regionalt samarbejde om energinfrastruktur. EU-finansiering af infrastrukturprojekter er ikke nødvendigvis afgørende for, om forbindelserne bliver etableret, hvis bilaterale uenigheder er årsagen til den manglende udbygning, og regionalt samarbejde kan her spille en positiv rolle.

Regeringen lægger vægt på, at infrastrukturudbygningen primært skal finde sted på et markedsdrevet grundlag og i overensstemmelse med forordningen om retningslinjer for den trans-europæiske energinfrastruktur, hvor PCI-projekter udvælges af regionale fora på baggrund af en fælles cost-benefitanalyse for at sikre, at der hverken over- eller underinvesteres i energinfrastruktur. Underinvestering vil give ringere mulighed for udnyttelse af den vedvarende energi på europæisk plan samt påvirke forsyningssikkerheden og velfungerende markeder, mens overinvestering fører til omkostninger uden samtidig nytteværdi.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering den 27. februar 2015 i forbindelse med energirådsmødet den 5. marts 2015. Samlenotat og revideret samlenotat er fremsendt henholdsvis den 18. og 26. februar 2015.